C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.1a-334/24 Judecătoria Bălți sediul Central
1-25125027-03-21rji-11112025 Judecător N.Foma

D E C I Z I E
În numele Legii
26 februarie 2026

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc
Grefier Carolina Bejenari
Cu participarea:
Procurorului Valeriu Dubăsari
Avocatului Ina Cepoi

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, apelul declarat de către avocatul Cepoi Ina împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 10.07.2024, prin care:

> **Lungu Andrei** *****, născut la *****, numărul de identificare *****, cetățean al Republicii Moldova, domiciliat în *****, studii medii de specialitate, nesupus serviciului militar, necăsătorit, neangajat în câmpul muncii, fără antecedente penale,

a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit. a), e[1]), i) CP la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul de pedeapsă pentru Lungu Andrei s-a calculat din momentul pronunțării sentinței, cu includerea în acesta a duratei reținerii și celei de aflare sub arest preventiv și arest la domiciliu - 05.10.2013-26.04.2013 și 12.01.2024-10.07.2024.

Măsura preventivă - arestul preventiv aplicat în privința lui Lungu Andrei s-a menținut până la intrarea în vigoare a sentinței.

Plângerea inculpatului Lungu Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de

art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, s-a admis parțial.

S-a constatat faptul că Lungu Andrei a fost deținut în perioada de 15.01.2024 până la data pronunțarea sentinței pe caz, la 10.07.2024, în cadrul Penitenciarul nr.11 Bălți în total o perioadă de 167 zile în calitate de prevenit în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În temeiul art.385 alin.(5) CPP, s-a redus pedeapsa inculpatului Lungu Andrei cu 32 zile, pentru perioada de 167 zile în care acesta s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr.11 Bălți.

S-a respins plângerea referitoare la condițiile de detenție pentru zilele în care inculpatul Lungu Andrei s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr.13 Chișinău, pentru perioada 05.10.2013-la 27.01.2014.

S-a încasat din contul lui Lungu Andrei în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 71829 lei.

Termenele de judecare a cauzei în instanța de fond 20.03.2024-10.07.2024, în instanța de apel 21.08.2024-26.02.2026.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelului înaintate, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Adoptând sentința în cauză prima instanță a reținut, că Lungu Andrei, intenționat, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile şi admițând în mod conștient survenirea acestora, acționând de comun acord și cu o intenție unică în baza unui plan criminal pregătit din timp cu Catan Livia, cu care se afla în legături apropiate, bazate pe întreținerea raporturilor cu caracter sexual, în scopul evitării unei posibile descoperiri a legăturilor existente între dânșii de către soțul Catan Alexandru, a.n.*****, au decis să comită un omor intenționat al ultimului în acest sens.

Astfel, întru realizarea intenției infracționale comune, într-o perioadă nedeterminată de timp a lunilor august-septembrie 2008, pe timp de noapte, Catan Livia aflându-se în ograda gospodăriei sale, situate în *****, urmărind scopul de a-l omorî pe soțul său Catan Alexandru, a.n.*****, l-a ademenit pe ultimul în apropierea unei construcții gospodărești al domiciliului său, unde, acționând în urma unui plan criminal, fiind așteptată de Lungu Andrei, care la rândul său, l-a lovit de câteva ori cu un obiect dur-contodent, neidentificat de organul de urmărire

penală, în regiunea capului, doborându-l la pământ, după ce, l-au imobilizat de picioare, ca să-i înfrângă posibila rezistență și în continuarea acțiunilor sale, Catan Livia, i-a astupat gura strangulându-l.

În continuarea acțiunilor sale, Catan Livia, de comun cu Lungu Andrei, acționând în scopul de a ascunde urmele infracțiunii, au încărcat cadavrul Catan Alexandru într-un cărucior și l-au transportat în extravilanul localității din vecinătatea satului Pociumbeni, raionul Rîșcani, unde l-au îngropat pe malul stâng al râului Ciuhur.

Ulterior, la data de 04.10.2013 în cadrul cercetării la fața locului a malului râului Ciuhur, din extravilanul satului Pociumbeni, raionul Rîșcani, au fost descoperite osemintele cu conținut cadaveric în stare de putrefacție.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.207 din 27.12.2013, la craniu se constată fractură înfundată în regiunea solzului osului temporal stâng, fractura arcului zigomatic pe stânga și fractura procesului condilar pe stânga la mandibulă, care, să fi produs intravital ar fi putut duce la deces.

Judecând prezenta cauză în procedura generală, prin probele cercetate în ședința de judecată instanța de fond a constatat faptul infracțiunii imputate lui Lungu Andrei și vinovăția acestuia de comiterea acestei infracțiuni, calificând acțiunile inculpatului conform art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit.a), e[1]), i) CP - participare în calitate de autor la comiterea omorului intenționat, adică omorul unei persoane, săvârșit cu premeditare, asupra unui membru de familie, de două persoane.

Stabilind ca fiind demonstrată comiterea de către Lungu Andrei a infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit.a), e[1]), i) CP, instanța de judecată l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat în baza acestei legi la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul de pedeapsă pentru Lungu Andrei s-a calculat din momentul pronunțării sentinței, cu includerea în acesta a duratei reținerii și celei de aflare sub arest preventiv și arest la domiciliu - 05.10.2013-26.04.2013 și 12.01.2024-10.07.2024. Măsura preventivă - arestul preventiv aplicat în privința lui Lungu Andrei s-a menținut până la intrarea în vigoare a sentinței.

Plângerea inculpatului Lungu Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța a admis-o parțial.

Instanța a constatat faptul, că Lungu Andrei a fost deținut în perioada de 15.01.2024 până la data pronunțarea sentinței pe caz, la 10.07.2024, în cadrul Penitenciarul nr.11 Bălți în total o perioadă de 167 zile în calitate de prevenit în

condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În temeiul art.385 alin.(5) CPP, instanța a redus pedeapsa inculpatului Lungu Andrei cu 32 zile, pentru perioada de 167 zile în care acesta s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr.11 Bălți.

Instanța a respins plângerea referitoare la condițiile de detenție pentru zilele în care inculpatul Lungu Andrei s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr.13 Chișinău, pentru perioada 05.10.2013-la 27.01.2014.

Instanța a încasat din contul lui Lungu Andrei în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 71829 lei.

La 10.07.2024 instanța a pronunțat sentința în cauză, care la 23.07.2024, adică în termen, a fost atacată cu apel în interesele inculpatului Lungu Andrei de către apărătorul acestuia, avocatul Ina Cepoi.

Prin apel se solicită achitarea inculpatului Lungu Andrei de sub învinuirea ce i-a fost formulată în baza art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit.a), e^1), i) CP în temeiul art.390 alin.(1) pct.5) CPP din motivul existenței cauzei care înlătură caracterul penal al faptei - lipsa de rudenie.

În argumentarea acestor solicitări apărătorul-apelant a invocat, că la caz, prin raportul de expertiză medico-legală nr.207 din 27.12.2013 nu s-a stabilit cert că osemintele depistate pe malul râului Ciuhur aparțin lui Catan Alexandru, în genere cui aparține, nefiind clar după care criterii a constatat expertul că aceste oseminte aparțineau unui bărbat. Or, posibil că Catan Alexandru și în zilele de astăzi este în viață, rezultând din declarațiile Liviei Catan care a menționat că soțul său anterior la fel ieșea din casă și peste o perioadă de timp suna de peste hotare, unde se presupune că a avut o altă familie.

Invocă apărătorul-apelant, că vinovăția lui Lungu Andrei în comiterea infracțiunii ce i-a fost imputată nu și-a găsit confirmare. Apărătorul notează, că acțiunile imputate inculpatului, fizic, nu puteau fi realizate de Lungu Andrei datorită stării lui de sănătate, în acest sens apărătorul face trimitere la actele medicale ce descriu diagnosticul bolii, inclusiv face referire la actele care indică că în perioadele 24.06-13.07.2008 și 07.10-15.10.2008 Lungu Andrei a fost spitalizat.

Referitor la probele puse la baza sentinței de condamnare, apărătorul susține că acestea urmează a fi supuse criticii, or, majoritatea martorilor sunt rudele Liviei Catana și a lui Catana Alexandru, iar alți martori nu au dat depoziții concrete, relatând informații „din auzite”. Apelanta consideră, că prima instanță defectuos și unilateral a dat apreciere cumulului de probe administrat în dosar, fiind acceptate în mod prioritar probele acuzării, nefiind combătute argumentat probele apărării, prin care este pusă la îndoială vinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate.

Cât vizează calificarea faptei, apărătorul consideră că la caz nu se regăsește agravanta de la lit.e[1]) al alin.(2) art.145 CP, or, semne de rudenie între victimă și inculpat, nu este.

Suplimentar apelanta critică competența teritorială a procurorului de caz, care a dispus pornirea urmăririi penale, menționând că presupusa faptă a fost comisă în raionul Rîșcani, iar urmărirea penală a fost pornită de Procuratura Generală.

Cât ține de pedeapsa penală, apărătorul-apelant consideră că în acest aspect instanța n-a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.75 și art.61 CP și i-a stabilit lui Lungu Andrei o pedeapsă ce-i cauzează nejustificat lipsuri și restricții.

Referitor la cheltuieli judiciare, apărătorul consideră că acestea urmau a fi trecute în contul statului, întrucât au fost suportate în vederea demonstrării vinovăției – constituind sarcina organului de urmărire penală.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel apărătorul-apelant a înaintat cerere în interesele lui Lungu Andrei, solicitând reducerea pedepsei în legătură cu deținerea în condiții precare în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada de până la pronunțarea sentinței calculând 2 zile de reducere pentru 1 zi de arest preventiv, și reducerea pedepsei în legătură cu deținerea lui Lungu Andrei în condiții precare în instituțiile penitenciare în perioada de după pronunțarea sentinței până la moment, calculând 1-3 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

De asemenea, pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel inculpatul Lungu Andrei a remis instanței expunerile sale pe marginea învinuirii ce i-a fost imputată în prezenta cauză, relatând situațiile din viața sa, menționând că dosarul în cauză a fost fabricat, fapta ce i s-a imputat n-a comis-o, fiind maltratat la etapa urmăririi penale.

În ședința de judecată a instanței de apel inculpatul și apărătorul său au susținut cerințele formulate în cererea de apel și au pledat pentru admiterea lor pe motivele și argumentele formulate.

Procurorul a pledat pentru respingerea apelului ca fiind nefondat.

Verificând apelul declarate în raport cu materialele cauzei prezentate spre examinare şi prevederile legii, ascultând părerile participanților la proces, Colegiul a ajuns la concluzia, că apelul urmează a fi respins ca nefondat, soluția fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.415 alin.(1) pct.1) lit.c) CPP, potrivit cărora, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: ...respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...apelul este nefondat*.

Până a se expune pe fondul cauzei Colegiul consideră oportun de a releva alte chestiuni invocate în apelul apărătorului și expunerile inculpatului în cadrul procesului.

Astfel, privitor la pretinsa influență psihică și amenințare cu maltratare exercitată de către colaboratorii de poliție în privința luii Lungu Andrei în scopul depunerii la urmărire penală a declarațiilor împotriva sa, Colegiul penal relevă, că pe faptul dat a fost efectuat control, la 03.12.2013 fiind emisă ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale din lipsa faptului infracțiunii (material nr.17 din 18.11.2013), respectiva ordonanță nefiind contestată.

Privitor la criticile apărării despre competența pornirii urmăririi penale și investigării cauzei penale, Colegiul penal relevă, următoarele.

Potrivit art.274 alin.(1) CPP (în vigoare la 05.10.2013), organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 şi 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune şi nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv. La caz se atestă, că procurorul în secția control şi investigare a infracțiunilor de criminalitate organizată a Procuraturii Generale, Caraman Alexandru, prin ordonanța din 05.10.2013 a dispus pornirea urmăririi penale pe cauza dată în baza art.145 alin.(2) lit.a), j) CP, pe faptul depistării la 04.10.2013, ora 17:25, pe malul stâng a râului Cuhuc din satul Pociumbeni, raionul Rîşcani, îngropate în pământ a osemintelor cu conținut cadaveric de putrefacție a unei persoane nestabilite de organul de urmărire penală, cu semne de moarte violentă, având la bază raportul înregistrat la 04.10.2013 în registrul nr.1 al Direcției control al urmăririi penale şi asistență metodică a Procuraturii Generale pentru examinare în conformitate cu prevederile art.274 CPP.

Ulterior, prin ordonanța din 07.10.2013 emisă de prim-adjunct al Procurorului General, Pîntea Andrei, s-a dispus efectuarea urmăririi penale de către secția exercitare a urmăririi penale pe cauze excepționale a Procuraturii Generale, iar prin ordonanțele din 07.10.2013 și 24.10.2013 a procurorului, șeful secției exercitare a urmăririi penale pe cauze (de criminalitate organizată și) excepționale a Procuraturii Generale, Bratunov Corneliu, a fost dispusă efectuarea urmăririi penale de către grupul de procurori din cadrul secției exercitare a urmăririi penale pe cauze excepționale a Procuraturii Generale. Ulterior grupul de procurori și ofițeri de urmărire penală pentru exercitarea urmăririi penale s-a stabilit prin ordonanța procurorului-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze speciale, Russu Sergiu, din 29.03.2022.

Privitor la competența Judecătoriei Bălți sediul Central de a judeca această cauză penală, Colegiul reține, că criticile apărării în acest sens sunt neîntemeiate, or, conform prevederilor art.40 alin.(2^1) CPP, cauza penală în care urmărirea penală a fost condusă sau exercitată de către procurorul din procuratura specializată se judecă în instanța de la locul terminării urmăririi penale. Respectiv,

la caz rechizitoriul în privința lui Lungu Andrei a fost întocmit de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord, Railean Sergiu, iar cauza la 20.03.2024 a fost transmisă spre examinare în fond la Judecătoria Bălți sediul Central, Colegiul neconstatând încălcări de competență la investigarea și judecarea prezentei cauze.

Cu privire la fond, Colegiul reține dispozițiile art.414 alin.(1) CPP, potrivit cărora, *instanţa de apel, judecând apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale şi oricăror noi probe prezentate instanței de apel*.

Totodată, potrivit art.413 alin.(3) CPP, *instanța de apel, la cererea părților, poate cerceta suplimentar probele administrate în primă instanță și poate administra probe noi*, iar conform art.414 alin.(6) CPP, *instanța de apel nu este în drept să-şi întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel şi nu au fost consemnate în procesul verbal*.

De asemenea Colegiul consideră oportun de a menționa, că în cererea de apel declarată de apărător, se expun critici pe marginea neaudierii a numitei Danila Olga care este deținătoarea numărului de telefon de la care comunica Catan Alexandru când se afla în Portugalia, și care chipurile ar putea declara circumstanțe privitor la Catan Alexandru și pretinsa a doua lui familie întemeiată în Portugalia. Cu toate acestea, se atestă că pe parcursul procesului apărarea n-a invocat cereri de audiere a persoanei respective în calitate de martor, și nici în instanța de apel astfel de demersuri n-a înaintat.

Reținând prevederile art.413 alin.(3) și art.414 alin.(6) CPP, instanța de apel urmează să verifice legalitatea hotărârii atacate sub aspectele relatate în cererile de apel, adică prin prisma probelor prezentate să rețină dacă și-au găsit sau nu confirmare temeiurile invocate de către apelant. Respectiv, la emiterea soluției Colegiul penal urmează să se bazeze pe probele administrate de către instanța de fond, verificate în instanța de apel, inclusiv și pe probele prezentate în instanța de apel.

Potrivit art.100 alin.(4) CPP, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet şi obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe şi verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Potrivit art.101 alin.(1,2) CPP, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei

convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În urma verificării probatoriului, Colegiul penal conclude, că probele puse la baza sentinței de condamnare corespund cerințelor legale, prin prisma acestora instanța de judecată a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei. Probele administrate în cadrul prezentei cauze penale formează un ansamblu probatoriu, prin care se dovedește pe deplin vinovăția inculpatului Lungu Andrei în fapta adusă lui în învinuire, totodată fiind totalmente combătute argumentele invocate în cererea de apel formulată cu privire la nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Colegiul consideră, că cercetând sub toate aspectele probele administrate, efectuând o analiză amplă a acestora, instanța de judecată a dat o apreciere juridică justă acțiunilor inculpatului Lungu Andrei corect încadrându-i acțiunile în baza art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit. a), e[1]), i) CP.

În opinia Colegiului penal, faptele incriminate inculpatului Lungu Andrei și-au găsit confirmare prin prisma probelor prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată din instanța de fond, verificate și cercetate suplimentar în ședința instanței de apel, probe care coroborează între ele, necreând dubii referitor la faptul, că circumstanțele descrise în rechizitoriu și reținute de către instanța de judecată în sarcina inculpatului au avut loc, iar argumentele inculpatului, în susținerea nevinovăției sale pe marginea învinuirii aduse, poartă un caracter declarativ și sunt invocate cu scopul de a evita răspunderea penală pentru fapta comisă.

Pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanța de fond inculpatul Lungu Andrei nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate, menținând această poziție și în instanța de apel. Cu toate, că inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, contrariul a fost demonstrat prin probele cercetate în prima instanță și în instanța de apel.

Astfel, potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 04.10.2013, a fost examinat malul stâng al râului Ciuhur, din extravilanul satului Pociumbeni, raionul Rîşcani, unde au fost descoperite oseminte umane, iar potrivit procesului-verbal din 21.04.2022 de verificare a declarațiilor lui ***** la fața locului, acesta a arătat locul, de pe malul râului Ciuhur, unde au fost depistate osemintele umane.

Este de menționat, că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.207 din 27.12.2013, *osemintele prezentate pentru examinare, aparţin unui singur schelet de proveniență umană, gen masculin în vârstă de 30-40 ani şi talia 168-170 cm. La craniu se constată fractură înfundată în regiunea solzului osului temporal stâng, fractura arcului zigomatic pe stânga şi factura procesului condilar pe stânga la mandibulă. Leziunile corporale menționate au fost produse prin lovire*

cu un corp dur contodent şi dacă ele ar fi fost produse intravital ar fi putut duce la deces. Stabilirea intravitalităţii formării fracturilor după oseminte, este imposibil.

Potrivit procesului-verbal din 23.12.2013 de verificare a declarațiilor învinuitului Lungu Andrei la fața locului, ultimul a relatat, că în sera incidentului a fost telefonat de către Catan Livia și după discuția purtată cu aceasta a venit la domiciliul acesteia din *****, unde lângă bucătăria de vară jos la pământ a observat corpul lui Catan Alexandru, a înțeles că acesta este decedat. *Împreună cu Catan Livia au urcat corpul lui Catan Alexandru pe un cărucior și l-au dus înafara satului, și de pe mal (care era abrupt) l-au aruncat jos în râul Ciuhur*.

Relevante în probarea acuzațiilor aduse inculpatului Lungu Andrei sunt declarațiile martorului Catan Livia, care fiind audiată în prima instanță a declarat, că Catan Alexandru a fost soțul său. Cu Lungu Andrei erau în relații amoroase (relații sexuale). *Ideea de a-l omorî pe Catan Alexandru a fost a sa şi a lui Lungu Andrei*. A menționat, că *pe Catan Alexandru l-a omorât împreună cu Lungu Andrei*. În seara incidentului *Lungu Andrei l-a lovit pe Catan Alexandru cu un lemn*, în ograda casei unde locuia ea cu soțul. *După ce Catan Alexandru a fost lovit în cap, Lungu Andrei a propus să-l ducă cu un cărucior. L-a dus pe o vale lângă râu. Lungu Andrei a săpat groapa, l-a dus pe malul râului într-o roabă. Când l-a pus în groapă l-a acoperit cu pământ*, nu l-a stropit cu nimic. Era îngropat aproape de apă. La întrebarea rudelor unde este Catan Alexandru ea răspundea că este plecat peste hotare la lucru. După omor a locuit în sat puțin și a plecat la Chișinău, iar Lungu Andrei după omor a dispărut, relații nu mai aveau.

În susținerea acuzațiilor aduse lui Lungu Andrei instanța de fond întemeiat a plasat declarațiile depuse în prima instanță de către *****, care fiind audiat a susținut depozițiile de la urmărire penală precum că Livia Catan i-a comunicat că după Catan Alexandru au venit bandiții și l-au luat, ulterior aceasta spunea că Catan Alexandru este plecat în Ucraina, apoi spunea că ultimul este plecat în România unde locuiește cu o altă familie. Deja în anul 2013, după ce au fost găsite oseminte pe malul râului Ciuhur, a auzit prin sat că *Lungu Andrei i-a povestit fratelui Liviei Catan precum că el l-a omorât pe Alexandru*. Fratele Liviei Catan a povestit persoanelor din sat că el împreună cu Lungu Andrei au stat într-o cafenea și acesta i-a spus că dacă Catan Livia se mărită cu altul, atunci el o va ucide aşa cum l-a ucis pe Catan Alexandru. Fratele Liviei nu l-a crezut, însă Andrei Lungu insista că aceasta este adevăr. După aceasta *Andrei Lungu împreună cu fratele Liviei au venit în sat şi Andrei Lungu i-a arătat locul unde l-a îngropat pe Catan Alexandru* şi deja după aceasta fratele Liviei l-a rugat pe fiul ei şi cunoscuți din sat să plece pe malul râului Ciuhur şi să sape.

Martorul ***** în instanța de fond a declarat, că își susține depozițiile sale de la urmărire penală, potrivit cărora, cu mulți ani în urmă, a auzit de la Livia Catan că soţul ei Alexandru Catan a dispărut. Aceasta spunea că Alexandru Catan

a venit din Portugalia la domiciliul lor unde între ei a avut loc o ceartă, după care acesta s-a pornit spre Portugalia însă așa şi nu a ajuns la locul de muncă, Livia fiind convinsă că Alexandru Catan posibil se află în Romania cu altă familie. De la Livia Catan a aflat că ultima până în anul 2013 pleca la muncă în Federaţia Rusă, acolo ținea legătură cu Andrei Lungu. Din câte a înțeles fiind în Federaţia Rusă între Livia Catan şi Andrei Lungu a avut loc o relație amoroasă. Într-o zi Livia Catan a venit acasă fiind foarte speriată și a început să povestească că a fost amenințată cu cuțit de către Andrei Lungu, ultimul cerea ca dânsa să locuiască cu el împreună, în caz contrar el va denunța la poliție faptul că soțul ei a fost omorât şi o va denunța şi pe ultima. Povestind faptul dat, Livia Catan a fost foarte speriată. Toate acestea ea a povestit lui *****, care a decis să se implice.

Relevante speței sunt și declarațiile depuse în prima instanță de către martorul *****, care a explicat, că Catan Livia și defunctul Catan Alexandru îi sunt nașii de cununie, au locuit în localități vecine. Cu Lungu Andrei la fel se cunosc. Când a dispărut Catan Alexandru el cunoștea că el a plecat în Portugalia. Peste 5 ani feciorul lui Catan Alexandru pe care îl cheamă *****, plângea și a zis să meargă să-l caute pe tata, deoarece moșul *****u i-ar fi spus că tata este mort și este îngropat pe malul râului Ciuhur. Au plecat și au început a căuta. Ultimul a spus că acolo unde e îngropat tatăl său Catană Alexandru - este un semn, au ajuns la acel semn. și au început a face căutări. Au dat de câteva ori cu hârletul și aproximativ la 40 cm au depistat oase mărunte, probabil de la mână, apoi a venit poliția de la Chișinău și deja au făcut căutările mai departe. Menționează, că ***** este finul de cununie a lui Lungu Andrei și la un păhar de tărie i-a zis acestuia că Catană Alexandru este mort. La întrebarea de ce l-au îngropat la suprafață în pământ, *Lungu Andrei a zis că se făcea lumină afară şi doreau mai repede să-l îngroape, la fel au comunicat că foarte greu l-au dus pe Catan Alexandru deoarece era foarte greu*.

Martorul ***** în instanța de fond a relatat, că ultima dată s-a întâlnit cu fratele său Catan Alexandru la ziua lui de naștere care este toamna orientativ pe data de 11 septembrie, de atunci nu s-au întâlnit. L-a sunat soția fratelui Catan Livia și i-a zis că pe fratele Catan Alexandru l-a luat cu mașina un bandit. A venit la ea și i-a propus să sune poliția însă Catan Livia a refuzat. A menționat că Lungu Andrei și Catan Livia erau amanți.

Martorul ***** (fiul victimei Catan Alexandru) în instanța de fond a declarat, că despre dispariția tatălui a aflat seara când părinții s-au certat. Tata a zis că pleacă la Portugalia, a ieșit din casă, s-a auzit o mașină și ușile la mașină și atât. Moșul ***** i-a sunat și i-a spus că Lungu Andrei l-a omorât pe tatăl său Catan Alexandru și că l-a îngropat pe malul râului. Din ce motiv nu i-a zis. I-a zis unde să meargă să-l caute. A mers cu ***** și au făcut săpături pe malul râului, după care au chemat poliția.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond rezultă, că în anul 2013 acesta activa în funcția ofițer principal al DCCU a IN, atunci în adresa lor a parvenit informație operativă precum că în satul Druță, raionul Rîșcani, Alexandru Catan a fost omorât de către soția sa Livia Catan și amantul Lungu Andrei. În sat se discuta că Catan Alexandru era plecat la muncă în Portugalia, însă de fapt el a fost omorât de către soția Catan Livia și Lungu Andrei, ulterior împreună cu poliția locală au făcut careva acțiuni în sat, despre locul unde era înmormântat știau orientativ. În satul Pociumbeni pe malul râului Ciuhur, câteva zile au fost efectuate acțiuni de căutare, apoi au fost efectuate săpături pe malul râului, au fost găsite oseminte și au raportat conducerii INI și el personal cu colegii săi și cu Procurorul Alexandru Caraman, s-au deplasat la fața locului. S-a efectuat cercetare la fața locului unde a fost descoperit osemintele corpului uman. La adâncimea de un metru - un metru jumătate în pământ, pământul era pietros. Totodată a fost pornită cauză penală pe omor intenționat și ambii bănuiți Catan Livia și Lungu Andrei, în privința lor a fost aplicat consemn la frontieră, pentru a nu părăsi hotarele țării. Peste câteva zile Lungu Andrei a fost reținut la punctul de trecere al frontiera Otaci, el a plecat și l-a preluat și l-a adus la procuror. S-au purtat discuții cu Lungu Andrei, el a recunoscut cu lux de amănunte ceea ce a fost, că *a fost sunat de către Catană Livia și l-a chemat în sat ca să-l omoare pe soțul Catan Alexandru*. A fost un plan bine stabilit, intenția a fost de la Catană Livia. Au făcut acțiuni de urmărire penală la fața locului unde Lungu Andrei a descris cu lux de amănunte cum s-a întâmplat omorul. Cum *Catan Livia l-a scos pe soț Catan Alexandru afară, Lungu Andrei cu o bucată de lemn l-a lovit în regiunea capului și Catan Alexandru a căzut jos dar încă era viu, cum el l-a ținut de picioare și Catan Livia i-a pus piciorul pe gât și la strangulat cu ambele mâini, după au luat un cărucior (roabă) l-au încărcat și l-au dus în satul de alături Pociumbeni și l-au îngropat pe malul râului Ciucur*.

Relevante cazului, în confirmarea acuzațiilor aduse lui Lungu Andrei, sunt declarațiile martorului ***** depuse în cadrul urmăririi penale, pe care acesta le-a reconfirmat în cadrul confruntării pe care a avut-o cu Lungu Andrei. Astfel, martorul a menționat, că Livia Catan este sora sa, ultima îi povestise că Andrei Lungu i-a spus că o va omorî ca și pe Catan Alexandru. Atunci s-a întâlnit cu Lungu Andrei într-un bar, ultimul spunând că o iubește pe Catan Livia și dorește să fie cu ea în continuare. *Întrebându-l pe Lungu Andrei despre Catan Alexandru, acesta i-a comunicat că el l-a omorât pe acesta, că într-o seară a fost în ograda lui Catan Alexandru din *****, unde i-a aplicat o lovitură cu un topor în regiunea capului, după care cadavrul cu ajutorul unui cărucior l-a dus pe malul râului Ciuhur, unde l-au îngropat. După aceasta s-a întâlnit de câteva ori cu Lungu Andrei pentru a afla locul exact unde a fost îngropat Catan Alexandru și acesta i-a spus că l-a îngropat peste partea opusă a râului, în dreptul a trei pomi de plopi*.

Despre aceasta l-a anunțat pe nepotul său *****, fiul cumnatului decedat Catan Alexandru.

Este de menționat, că *obiectul juridic special* al infracțiunii imputate inculpatului Lungu Andrei este format din relațiile sociale cu privire la viața persoanei, iar *obiectul material* îl reprezintă corpul persoanei, adică la viața și corpul victimei Catan Alexandru.

Latura obiectivă a infracțiunii este formată din: fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea/inacțiunea de lipsire de viață a unei persoane; urmările prejudiciabile și anume, moartea cerebrală a persoanei; legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Pentru a considera omorul ca fiind săvârșit cu premeditare, este necesar să se constate că luarea hotărârii de a săvârși omorul a premers (a precedat) cu o anumită perioadă de timp săvârșirea faptei. O altă condiție de realizare a premeditării, aceasta presupune, în esență, că hotărârea infracțională este luată după un prealabil examen comparativ al motivelor pozitive şi negative, precum şi al rezultatelor ilicite dorite şi nedorite de subiect. Existenţa agravantei prevăzute de această normă presupune prezenţa unui complex de condiţii de realizare a premeditării, care privesc atât latura subiectivă, cât şi latura obiectivă a infracţiunii.

Agravanta - omor săvârșit cu premeditare, corect a fost stabilită în acțiunile lui Lungu Andrei, reieșind din intenția și planul comun, cât și din cumulul de acțiuni întreprinse de acesta de comun acord cu coautorul infracțiunii Catan Livia – circumstanțele înțelegerii și acționării conform planului fiind confirmat de ultima și de martorul *****, care a relatat circumstanțele omorului lui Catan Alexandru pe care le-a aflat de la Lungu Andrei în momentul reținerii.

Apelanta critică circumstanța agravantă, prevăzută la art.145 alin.(2) lit.e[1]) CP care a fost incriminată lui Lungu Andrei, însă aceste critici Colegiul le apreciază neîntemeiate, or, inculpatului i se incriminează că acesta a participat în calitate de coautor, în coparticipare cu Catan Livia, la comiterea omorului lui Catan Alexandr, iar în speță s-a stabilit, că în sensul art.133[1] CP, Catan Livia și Catan Alexandru erau soți. În aceste împrejurări calificarea faptei este una corectă și nu poate fi supusă criticii.

Pentru existența circumstanței agravante prevăzute la art.145 alin.(2) lit.i) CP – omorul săvârșită de două sau mai multe persoane, este necesar infracțiunea să fie săvârșită în coautorat sau de către o persoană care întrunește semnele subiectului infracțiunii, în comun cu una sau mai multe persoane care nu întrunesc aceste semne. La caz, Catan Livia a declarat că, Lungu Andrei i-a aplicat o lovitură cu un par în cap lui Catan Alexandru, iar după ce ultimul a căzut jos, ea s-a urcat deasupra lui și l-a apucat de gât, după ce l-au omorât pe soțul său Catan Alexandru, împreună cu Lungu Andrei au încărcat cadavrul lui Catan Alexandru și l-au îngropat pe malul unui râu. Deci, se constată că infracțiunea de omor a fost

săvârșită de către Lungu Andrei împreună cu Catan Livia, fapt care determină prezența calificativului de la lit.i) al alin.(2) art.145 CP.

Din punctul de vedere al laturii subiective, infracțiunea prevăzută la art.145 CP, poate fi săvârșită cu intenție directă sau indirectă. Concluzia privind conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei, adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, precum și din studierea caracterului relațiilor dintre făptuitor și victimă. La caz, intenția de ucidere a lui Catan Alexandru se probează prin următoarele: 1) aplicarea de către coautorul infracțiunii a loviturilor într-o zonă vitală a corpului (craniu) victimei or, potrivit raportului de expertiză medico-legală, la craniu victimei se constată fractură înfundată în regiunea solzului osului temporal stâng, fractura arcului zigomatic pe stânga și fractura procesului condilar pe stânga la mandibulă. Leziunile corporale menționate au fost produse prin lovire cu un corp dur contodent și dacă ele ar fi fost produse intravital ar fi putut duce la deces. 2) acțiunile lui Catan Livia îndreptate spre asfixierea victimei, or potrivit declarațiilor lui Catan Livia când soțul său Catan Alexandru a căzut jos, ea s-a urcat deasupra lui și l-a apucat de gât, acțiuni îndreptate cu scopul de a produce moartea. 3) comportamentul inculpatului după săvârșirea faptei (nu a încercat să dea un prim ajutor victimei, dar după ce l-au omorât, au găsit în gospodăria victimei un cărucior, în care împreună cu coautorul infracțiunii l-au încărcat pe Alexandru Catan și l-au dus pe malul râului Ciuhur unde l-au îngropat). Prin urmare, se constată intenția directă a inculpatului Lungu Andrei de a săvârși acțiunile de omor a lui Catan Alexandru.

În calitate de subiect al infracțiunii prevăzute de art.145 CP, potrivit art.21 CP, poate fi orice persoană fizică responsabilă, care în momentul săvârșirii infracțiunii a împlinit vârsta de 14 ani. Inculpatul întrunește semnele subiectului infracțiunii incriminate, și este pasibil de pedeapsă penală.

Astfel, verificând legalitatea hotărârii atacate sub aspectele relatate în cererea de apel, Colegiul penal reține, că temeiurile invocate de apărare nu şi-au găsit confirmare în cauza dată. Starea de fapt reținută şi de drept apreciată de către instanța de fond, concordă cu circumstanțele stabilite şi probele administrate. Din cele analizate supra, Colegiul penal concluzionează, că acțiunile lui Lungu Andrei se încadrează perfect în baza art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit.a), e^1), i) CP - *participarea în calitate de autor la comiterea omorului intenționat, adică omorul unei persoane, săvârşite cu premeditate, asupra unui membru de familie, de două persoane*, iar fiind stabilită cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii nominalizate, se impune necesitatea verificării corectitudinii pedepsei aplicate acestuia prin sentința contestată.

Cât vizează dezacordul apelantului în partea pedepsei aplicate inculpatului Lungu Andrei prin sentință, Colegiul îl apreciază neîntemeiat.

Colegiul penal reține, că potrivit prevederilor art.75 alin.(1) CP, *persoanei recunoscute vinovate de săvârşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod şi în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvârşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia*.

Totodată alin.(2) al articolului nominalizat stipulează, că *în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracţiunea săvârşită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepţional şi se aplică atunci când gravitatea infracţiunii şi personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă şi nu şi-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârşirea infracţiunii, se stabileşte numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menţionate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepţional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanţa de judecată*.

Colegiul notează, că potrivit art.61 alin.(2) CP, *pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea şi resocializarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea condamnaţilor, cât şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate*.

Colegiul penal reține, că potrivit art.145 alin.(2) CP, în calitate de sancțiune legislatorul a instituit pedeapsa închisorii de la 15 la 20 ani sau detențiune pe viață.

Potrivit actului judecătoresc contestat, prima instanță a decis să-i aplice inculpatului Lungu Andrei pedeapsă sub formă de închisoare pentru un termen de 16 ani, reținând în acest sens: - gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria infracțiunilor excepțional de grave; - forma vinovăției – intenția; - personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost în conflict cu legea penală, la evidența medicilor narcolog / psihiatru nu se află; - lipsa circumstanțelor atenuante; - lipsa circumstanțelor agravante.

Având în vedere aceste criterii, în raport cu prevederile art.7, art.61 și art.75 CP, Colegiul conchide că prima instanță just a apreciat cuantumul pedepsei aplicată inculpatului Lungu Andrei, care este aproape de limita minimă a pedepsei închisorii prevăzută la sancțiunea art.145 alin.(2) CP, la caz nefiind stabilite circumstanțe care ar atenua răspunderea inculpatului și nici circumstanțe care i-ar agrava răspunderea penală.

De asemenea, relevante speței sunt și prevederile art.1 CEDO, potrivit cărora, *dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege şi moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat*, relevante fiind și prevederile art.24 alin.(1) al Constituției Republicii Moldova, potrivit cărora, *statul garantează fiecărui om dreptul la viață şi la integritate fizică şi psihică*.

Respectiv, pentru stabilirea cuantumului pedepsei închisorii – 16 ani, instanța de judecată just a reținut că inculpatul a atentat la valoarea supremă protejată de lege, săvârșind cea mai gravă formă de violență împotriva ființei umane.

În ce privește dezacordul apărării cu pedeapsa aplicată prin sentință inculpatului Lungu Andrei în baza art.145 alin.(2) lit.j) CP, Colegiul penal apreciază că cerințele invocate în acest sens sunt nefondate. Analizând circumstanțele și împrejurările speței prin prisma materialelor anexate la dosar ce vizează fapta infracțională comisă de inculpat, personalitatea acestuia, Colegiul penal concluzionează, că prima instanță justificat a apreciat că sancțiunea echitabilă pentru Lungu Andrei ar fi cea de 16 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis, fiind just stabilită inoportunitatea pedepsei într-un cuantum mai redus.

Deci, inoportunitatea unui cuantum mai redus al pedepsei închisorii, Colegiul o desprinde din categoria/caracterul/gradul prejudiciabil al infracțiunii comisă de Lungu Andrei, pedeapsa astfel cum a fost stabilită de prima instanță fiind aptă să conducă la realizarea scopurilor pedepsei de reeducare/corectare a inculpatului, de restabilire a echității sociale.

Colegiul reține, că pedeapsa astfel cum a fost individualizată de către prima instanță răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 CP, cuantumul acesteia este dozată corespunzător, iar față de natura și gravitatea faptelor comise, a circumstanțelor reale de săvârșire a acestora, pedeapsa aplicată inculpatului Lungu Andrei este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii.

Din motivele expuse supra, criticile aduse de către apelantă în ceea ce privește asprimea pedepsei aplicate, Colegiul penal le apreciază ca nefondate, or, la aplicarea pedepsei penale pentru Lungu Andrei, instanța de judecată s-a conformat prevederilor legii care reglementează procesul de stabilire și individualizare a pedepsei, motivându-şi suficient soluția luată.

Cu toate că în sentință instanța a inclus în termenul pedepsei stabilite lui Lungu Andrei perioada în care acesta s-a aflat în arest preventiv și arestare la domiciliu, aceasta a indicat eronat perioada *05.10.2013-26.04.2013*, deoarece luna octombrie nu poate fi precedată de luna aprilie al aceluiași an, și cu toate că această eroare mecanică n-a fost corectată, Colegiul consideră că n-ar fi oportun de casat

sentința în această parte, urmând a fi inclus termenul corect, or, este în favoarea inculpatului.

Cât vizează cerințele de reducere a pedepsei în sensul prevederilor art.385 alin.(5) CPP, Colegiul conchide că instanța de fond corect și justificat a respins cerințele inculpatului în acest sens, referitoare la perioada în care acesta s-a deținut în instituțiile penitenciare în calitate de prevenit - 05.10.2013-la 27.01.2014

Urmează de notat, că potrivit legislației în vigoare la momentul depunerii cererii – art.385 alin.(5) CPP – *în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv*, și art.47^3 alin.(5) CPP - *plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar <u>nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie</u>*.

Având în vedere că Lungu Andrei s-a deținut în calitate de prevenit în perioada *05.10.2013 până la 27.01.2014*, iar cererea sa în sensul reducerii pedepsei conform art.385 alin.(5) și art.47^3 alin.(5) CPP, a depus-o tocmai în anul 2024, adică într-un termen mai mare de 4 luni de la data eliberării din locurile de detenție, Colegiul constată tardivitatea acestei cereri, fiind depusă peste termenul prevăzut de lege.

Cât vizează perioada de detenție a lui Lungu Andrei în Penitenciarul nr.11 Bălți – 15.01.2024-10.07.2024, Colegiul consideră că în baza informațiilor prezentate instanța de fond just a determinat greutățile cu care s-a confruntat ultimul pe parcursul acestei perioade de detenție și justificat i-a redus pedeapsa cu 32 zile pentru perioada de 167 zile de detenție în condiții precare, în acest sens instanța s-a conformat cadrului legal, folosind formula de calcul a zilelor de reducere în vigoare la data soluționării cererii, fiind neîntemeiată solicitarea apărării de reducere a pedepsei conform formulei de calcul (2 zile de reducere pentru fiecare zi de arest preventiv) prevăzută la art.385 alin.(5) CPP în redacția anterioară.

În altă ordine de idei, cererea lui Lungu Andrei și apărătorului acestuia privitor la deținerea în condiții precare în perioada 10.07.2024 - până în prezent, nu poate fi verificată de instanța de apel, deoarece începând cu 10.07.2024 Lungu Andrei nu mai are statut de prevenit, fiind deținut în baza sentinței de condamnare, respectiv, solicitările apărării pentru această perioadă urmează a fi

înaintate judecătorului de instrucție din raza de activitate a instituției penitenciare în care se deține Lungu Andrei.

În ceea ce privește dezacordul apărătorului-apelant cu soluția primei instanțe în latura încasării din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare Colegiul, va menționa următoarele.

Colegiul constată, că de către apărare au fost criticate și dispozițiile sentinței de încasare de la Lungu Andrei a cheltuielilor judiciare, formal indicând că această sumă urmează a fi trecută în contul statului, fără a-și întemeia dezacordul pe prevederile legale relevante, cu expunerea unei argumentări plauzibile în acest sens.

Astfel, materialele cauzei denotă, că în cadrul urmăririi penale au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 71829 lei pentru extrădarea inculpatului din Federația Rusă în Republica Moldova (f.d.91-98, vol.III).

Potrivit art.385 alin.(1) pct.14) CPP, la adoptarea sentinței, *instanţa de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: (...) cine şi în ce proporţie trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare*, iar potrivit art.397 pct.5) CPP, *dispozitivul sentinței de condamnare, precum şi al celei de achitare sau de încetare a procesului penal, pe lingă chestiunile enumerate în art.395 şi 396, în cazurile necesare, trebuie să mai cuprindă: (...) dispoziția referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare*.

Potrivit art.229 alin.(1) CPP, *cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului*, iar potrivit alin.(2), *instanţa de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum şi apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiţiei şi condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată şi de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum şi de persoana în privinţa căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare*. Potrivit alin.(3) al aceluiași articol, *instanţa poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parţial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influenţa substanţial asupra situaţiei materiale a persoanelor care se află la întreţinerea lor*.

Potrivit art.227 alin.(1) CPP, *cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfăşurări a procesului penal*, la alin.(2) fiind stipulate categoriile de cheltuieli judiciare, pct.3) prevăzând *cheltuieli care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat*, la pct.5) fiind reglementate *cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală*.

Potrivit art.535 CPP, *cheltuielile legate de acordarea asistenţei juridice le suportă partea solicitantă pe teritoriul ţării sale dacă nu este stabilit un alt mod de acoperire a cheltuielilor în condiţii de reciprocitate sau prin tratat internaţional*.

Conform art.11 alin.(1), art.82 alin.(1) din Legea 371-XVI din 01.12.2006, în vigoare din 02.02.2007, cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, *cheltuielile de îndeplinire a cererii de asistență juridică sunt suportate, de regulă, de statul solicitat. Cheltuielile aferente procedurii de extrădare efectuate pe teritoriul său le suportă Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate*. Iar, art.24 alin.(1) din Convenția europeană de extrădare din 13.12.1957, în vigoare din 31.12.1997, prevede că, *cheltuielile ocazionate de extrădare pe teritoriul părții solicitate vor fi în sarcina acestei părți*.

Prin urmare, cheltuielile de extrădare sunt catalogate ca judiciare, fiind suportate de Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate.

Este de menționat, că prevederile Convenției europene de extrădare şi ale Legii nr.371 din 01.12.2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, reglementează suportarea cheltuielilor de extrădare la momentul efectuării acesteia, între părțile (statele) implicate în procedura extrădării, dar nicidecum procedura recuperării cheltuielilor suportate de către stat, după condamnarea persoanei, situație reglementată de prevederile art.227-229 CPP, care stipulează cazurile în care instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, fiind stabilite exhaustiv și excepțiile de neîncasare a cheltuielilor de la condamnat, iar cheltuielile de extrădare nu se regăsesc printre excepții.

Având în vedere prevederile legale menționate supra, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal reține, că extrădarea inculpatului Lungu Andrei a fost necesară pentru buna desfășurare a urmăririi penale şi examinării cauzei în instanțele de judecată, astfel cu toate că, aceste cheltuieli au fost avansate de către stat, aceasta nu-l absolvă automat pe inculpat de la achitarea acestora, or, după pronunțarea unei hotărâri de condamnare, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Deci, prevederile art.229 alin.(1)-(3) CPP, permit instanței de judecată analizarea și soluționarea în fiecare caz concret a chestiunilor privind compensarea cheltuielilor judiciare. La caz, Colegiul consideră că cheltuielile judiciare suportate pentru extrădarea lui Lungu Andrei urmează a fi încasate din contul acestuia, nefiind stabilite excepții prevăzute de alin.(2) al art.229 CPP, totodată, nefiind stabilite circumstanțe care ar determina eliberarea inculpatului de la plata acestor cheltuieli în temeiul art.229 alin.(3) CPP, or, în ședința de judecată a instanței de apel nu au fost prezentate probe referitor la situația materială precară a inculpatului.

În lumina considerațiunilor expuse în prezenta decizie și prevederilor legale citate, Colegiul a conchis asupra netemeiniciei cerințelor invocate în apelul declarat, din care motiv acesta urmează a fi respins ca nefondat, iar sentința menținută fără modificări ca fiind una întemeiată și eficient motivată.

În temeiul art.415 alin.(1) pct.1) lit.c) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Apelul declarat de către avocatul Cepoi Ina împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 10.07.2024 de condamnare a lui **Lungu Andrei ******* în baza art.42 alin.(2), art.145 alin.(2) lit. a), e[1]), i) CP, se respinge ca nefondat, cu menținerea în vigoare a sentinței în cauză.

Lungu Andrei ***** în continuare se va deține în arest, termenul pedepsei i se va calcula începând cu 26.02.2026, cu includerea în acest termen a perioadelor reținerii, arestării preventive și arestării la domiciliu: 05.10.2013-26.02.2014 și 12.01.2024-26.02.2026.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală adoptată și dispozitivul ei pronunțat public la 26.02.2026.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.